

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

9. december 2016

Kommissionens meddelelse: Europas næste ledere: opstarts- og opskaleringsinitiativet (KOM (2016) 733)

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 22. november 2016 meddelelsen: Europas næste ledere: opstarts- og opskaleringsinitiativet. Meddelelsen følger op på Kommissionens strategi for det indre marked: "Opgradering af det indre marked: flere muligheder for borgerne og virksomhederne" (KOM (2015) 550) fra 2015. Meddelelsen forelå i dansk sprogversion den 30. november 2016.

Meddelelsen sætter fokus på vilkårene for nystartede virksomheder (start-ups) og vækstvirksomheder (scale-ups). Fokus er særligt på at fjerne barrierer, skabe muligheder samt adgang til finansiering. Kommissionen beskriver en række initiativer, som forventes fremsat af Kommissionen i de kommende år.

Meddelelsens indhold er ikke retlig bindende og har ikke direkte konsekvenser for Danmark. De konkrete initiativer, som iværksættes i forlængelse af meddelelsen, vil blive vurderet særskilt.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 22. november 2016 meddelelsen: Europas næste ledere: opstarts- og opskaleringsinitiativet (KOM (2016) 733). Meddelelsen følger op på Kommissionens strategi for det indre marked, der blev lanceret i form af meddelelsen "Opgradering af det indre marked: flere muligheder for borgerne og virksomhederne" (KOM (2015) 550) fra 2015.

3. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at identificere, hvilke barrierer og muligheder, der eksisterer for nystartede virksomheder og vækstvirksomheder i dag. Meddelelsen fokuserer særligt på det relativt begrænsede antal virksomheder, der opskalerer i Europa sammenlignet med USA. Europa og

USA er nogenlunde på linje, når det drejer sig om antallet af nystartede virksomheder, men ikke mange opskalerer i Europa. Enten forbliver de små eller opskalerer uden for Europa.

Fjernelse af barriere

Kommissionen vil igangsætte initiativer, der både fjerner informations- og lovgivningsmæssige barrierer. Med henblik på at fjerne informationsbarriererne vil Kommissionen, som tidligere annonceret, lancere en fælles digital portal og et særligt korps af 'opskaleringsrådgivere'.

De lovgivningsmæssige barrierer vil særligt blive tacklet ved, at der inden for selskabsretten i 2017 lanceres et forslag om digitalisering og der følges op på insolvensreglerne. På skatteområdet har Kommissionen fremsat forslag om et fælles selskabsskattegrundlag (CCTB) og et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB) og forslag om modernisering af momsreglerne for e-handel mellem virksomheder og forbrugere på tværs af grænserne. Kommissionen vil desuden som led i den større strategi for modernisering og forenkling på momsområdet præsentere en momsforenklingspakke for SMV'er i 2017.

Som noget nyt vil der blive lanceret et større "peer review" af alle medlemsstaters regler og procedurer over for nystartede virksomheder og vækstvirksomheder i regi af Højniveau-gruppen under Rådet (konkurrence).

Skabelse af nye muligheder

Kommissionen vil igangsætte en række initiativer for at forbedre mulighederne for nystartede virksomheder og vækstvirksomheder.

Virksomhedernes muligheder for at etablere forbindelser med relevante partnere forbedres igennem initiativet "Start-up Europe" – et initiativ søsat af Kommissionen, som har særlig fokus på at forbedre økosystemer, der omgiver virksomhederne.

Derudover vil mandatet for EU's klynge-observatorium blive udvidet, således at data- og informationsindsamling om nystartede og vækstvirksomheder også kan blive indsamlet og analyseret til gavn for den fremadrettede policy-udvikling.

Vilkårene for innovationen i virksomheder skal forbedres igennem en række tiltag finansieret igennem EU's forsknings- og Innovationsprogram Horizon2020. Der er fx tale om en såkaldt Innovationsradar, der etablerer kontakt mellem investorer og Horizon2020-finansierede innovatorer med henblik på at styrke skaleringsmulighederne samt et formodet Europæisk

Innovationsråd. Kommissionen vil også styrke virksomhedernes anvendelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Derudover vil Kommissionen også evaluere og evt. udvide de såkaldte innovationsaftaler (Innovation Deals), der fungerer som praktisk redskab for at identificere regler der hindrer innovation. Kommissionen vil samtidig undersøge muligheden for at udarbejde en struktur for det videre arbejde med reguleringssandkasser (et "sikkert rum", hvor virksomheder kan teste innovative produkter, serviceydelser, forretningsmodeller mm)

SMV'er er fortsat underrepræsenterede for så vidt angår offentlige udbud, og derfor vil Kommissionen i løbet af 2017 fremsætte initiativer, der fremmer deres adgang og muligheder på dette område. Medlemslandene opfordres til at gøre det samme.

Færdigheder, herunder særligt tekniske, finansielle og digitale fremhæves også som helt centrale for nystartede virksomheder og vækstvirksomheder. Kommissionen vil fremsætte en række initiativer særligt i regi af "den nye dagsorden for færdigheder for Europa", der blev lanceret i juni 2016.

Indenfor initiativet om socialt iværksætteri vil Kommissionen tilskynde sociale virksomheders skaleringsmuligheder bl.a. har den europæiske investeringsbank en række produkter målrettet socialøkonomiske virksomheder.

Adgang til finansiering

Kommissionen fremhæver de produkter, der vil blive udbudt i regi af den paneuropæiske 'fund of funds venturekapitalfond', som allerede blev annonceret i strategien for det indre marked i 2015. Derudover påpeges også den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI), EU's forsknings- og innovationsprogram, Horizon2020, programmet for små og mellemstore virksomheder (COSME), og strukturfundsmidler samt et nyt initiativ om crowdfunding som indsatsområder. Fsva. crowdfunding vil Kommissionen stå i spidsen for at koordinere en paneuropæisk platform, med bedste praksis fra medlemslandene vedr. crowdfunding og andre alternative finansieringsformer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, da der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, da der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Da meddelelsen ikke indeholder bindende lovgivning, redegøres der ikke for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Udmøntningen af de konkrete forslag, der beskrives i meddelelsen, vil imidlertid kunne få sådanne konsekvenser. Det er på det foreliggende grundlag dog ikke muligt at vurdere sådanne konsekvenser på nuværende tidspunkt.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet eller øvrige konsekvenser for Danmark.

8. Høring

Meddelelsen er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål den 29. november 2016 med frist for bemærkninger den 8. december 2016.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Erhverv, Dansk Industri og Dansk Byggeri.

Dansk Erhverv (DE) bemærker generelt, at iværksættere er afgørende for fremtidens vækst, jobskabelse, innovation og velfærd. De etablerede virksomheder, der i dag får hjulene til at dreje rundt i Danmark og resten af EU, er alle et resultat af iværksætteri. DE understreger, at vi fortsat står over for en række udfordringer, hvis Danmark og EU skal udløse iværksætternes fulde potentiale og komme på højde med de bedste iværksætternationer i verden. DE anser det derfor som en bunden opgave at skabe optimale rammevilkår for iværksætteri og entreprenørskab på tværs af EU. DE finder, at vi kun derigennem får flere til at forfølge deres gode ideer og iværksætterdrømme, starte nye virksomheder op og udvikle disse til nye vækstsucceser, der bidrager til væksten, jobskabelse og innovationen i samfundet.

Overordnet anser DE generel erhvervspolitik for ligeledes at være iværksætterpolitik. Forbedringer i generelle rammevilkår for erhvervslivet vil samti-

dig forbedre klimaet for iværksættere. DE hilser derfor de i dette initiativ nævnte tiltag om bl.a. moms og Digital Single Gateway velkommen.

DE erklærer sig enig med resultaterne i Kommissionens høring, der ifølge DE angav følgende centrale udfordringer og barriere for europæiske start-ups og scale-ups:

- start-ups looking to scale up still face too many regulatory and administrative barriers especially in a cross-border situation;
- for both start-ups and scale-ups, too few opportunities exist to find and engage with potential partners in finance, business and local authorities;
- accessing finance is one of the biggest barrier to scaling up.

DE støtter Kommissionens tilgang til at løse barriererne i initiativet og anser en koordineret tilgang på tværs af EU's politikområder som værende hensigtsmæssig.

Særligt adgangen til finansiering bliver af danske iværksættere ifølge DE oplevet som den største vækstbarriere, hvilket en nyligt offentliggjort undersøgelse fra Dansk Iværksætterforening illustrerede. På baggrund af denne vækstbarriere har DE de seneste år fokuseret på mulighederne for samt udbredelsen af alternativ finansiering som eksempelvis crowdfunding. DE bakker derfor op omkring Kommissionens initiativ med at koordinere en paneuropæisk platform, hvor medlemsstater kan dele best practice omkring crowdfunding samt andre former for alternativ finansiering, og stiller sig til rådighed for dette arbejde.

Dansk Industri (DI) anser det som meget positivt, at Kommissionen i sin kommunikation betragter vækstdebatten i en helhed, hvor de almindelige vilkår for erhvervslivet spiller en fremtrædende rolle. Dette er et perspektiv som DI har været en stor fortaler for. Det er således også positivt at Kommissionen ønsker at tilpasse lovgivningen i både EU regi og i medlemslandene således at den bedst muligt understøtter vækst og værdiskabelse. En sådan målsætning bakker DI op om. DI vil meget gerne høre nærmere om omfanget af Kommissionens initiativ, der har til hensigt at gennemgå love og regler i EU og medlemsstater, der relaterer sig til vækstkabelse.

DI kvitterer for Kommissionens generelt ændrede fokus fra start-up fasen til også at inkludere vækstfasen i sin retorik. DI vil gerne opfordre til at Kommissionen klart definerer hvad der menes med en start-up henholdsvis scale-up. Dette for at imødegå eventuelle sammenblandinger af begreberne. Her ville det ifølge DI i særdeleshed være gavnligt at understrege pointen om, at også etablerede SMV'er kan blive scale-ups. En klar opdeling af de to begreber skal hjælpe til at synliggøre hvordan den førte politik og de foreslåede aktiviteter adskiller sig fra den hidtidige indsats.

DI bemærker, at introduktionen indeholder en antagelse om at såfremt man formår at få flere nye virksomheder til at overleve, så vil man også få flere scale-ups i Europa og på den måde lukke ”væksthullet” til USA. Denne antagelse er ifølge DI ikke underbygget af den danske SME envoy rapport: Scale-up Companies – is a new policy agenda needed?. DI bakker fuldt op om konklusionerne udlagt i rapporten, der klart udtrykker en forskel på de politikker der understøtter start-ups og scale-ups.

Blandt andet hæfter DI sig ved følgende bemærkning: “The basic framework conditions necessary for start-up companies and scale-up companies might be the same but the more targeted policies needed to stimulate more scale-ups differ immensely from the policies aimed at stimulating more start-ups.” Derudover er der ifølge DI ikke noget der tyder på at overlevelsen for nye virksomheder efter 3 år er væsentlig anderledes i USA end i EU. Det er derfor DI’s opfordring at fokus for de konkrete initiativer lægges på vækst og værdiskabelse frem for opstart og overlevelse.

DI bemærker, at administrative byrder og glaslofter over væksten er centrale udfordringer for at skabe vækst og velstand i Europa. Det anføres at særligt små og nye virksomheder ikke har kapaciteten til at håndtere og sætte sig ind i love og regler. DI opfordrer til at der i stedet for at fokusere på virksomhedernes kapacitet, fremadrettet tager højde for om en given aktivitet er værdiskabende i sig selv – uagtet om den sker i en lille, ny eller større virksomhed.

En væsentlig andel af administrative byrder relaterer sig ifølge DI til de 28 forskellige skatteregimer der findes i EU. DI bakker op om indførelsen af en Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB), da dette blandt andet vil mindske virksomhedernes administrative omkostninger betragteligt i forbindelse med handel over grænser. Når målsætningen er at skabe simple og gennemsigtige skatteregler vil DI opfordre til, at Kommissionen er meget varsom med at anbefale forskellige skatte incitament, ordninger og fradrag. DI anbefaler, at medlemslandene prioriterer simple skatteregler før man overvejer at indføre nye regler.

Ifølge DI er, som Kommissionen også nævner, en væsentlig udfordring for virksomheder i Europa at finde kapital til vækstfasen. DI fremfører, at det i dette afsnit antages, at det helt særlige problem skal findes i den sene finansieringsfase. DI opfordrer til at Kommissionen undersøger om der kan gøres mere for at understøtte nye ideer i den tidlige vækstfase med såkaldt soft money. Erfaringer fra USA viser ifølge DI at særligt tilstedeværelsen af soft public money i starten af en vækstfase giver mere optimale mulighed for at virksomhederne vokser senere hen. Derudover øger det sandsynligheden for at virksomheden kan få private investorer ind i den kritiske skaleringsfase.

Dansk Byggeri (DB) finder særligt Scale-Up dagsordenen vigtig, da mange mindre virksomheder oplever det at ekspandere, som en stor udfordring. Og bemærker, at der, som også høringsdokumentet nævner, er en sammenhæng mellem virksomhedsstørrelse og produktivitet, hvor sidstnævnte ifølge DB er en stor udfordring i blandt andet Danmark.

DB fremfører, at Kommissionen, som det fremgår af meddelelsen, planlægger mange fornuftige forslag, som skal gøre livet mere enkelt for mindre virksomheder i forhold til eksempelvis moms, konkurer og administrative byrder. For selvom meget af dette fungerer relativt enkelt i Danmark, er det ifølge DB en god nyhed, hvis det kan forenkles og ensrettes i samtlige EU-medlemslande, da det vil gøre det nemmere for mindre virksomheder at arbejde på tværs af grænserne.

DB finder det dog vigtigt, at initiativerne ikke blive kontraproduktive i forhold til virksomhedernes vækst, så de kun målrettes f.eks. mikro-virksomheder, som dermed mister incitamentet til vækst, hvis de pålægges ny regulering, når de når over en vis størrelse. DB mener derfor, at der skal sikres gode og stabile rammevilkår, der er nemme at efterleve, for alle typer og størrelser af virksomheder.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt oplysninger om andre landes holdninger til meddelelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser meddelelsen velkommen. Regeringen lægger vægt på, at der er gode rammevilkår for virksomheder i Europa, så de kan skalere og skabe vækst og beskæftigelse i Danmark. Regeringen anser det som positivt, at meddelelsen fokuserer på at forbedre vilkårene for både nystartede virksomheder og vækstvirksomheder.

Meddelelsen er en del af Kommissionens indre markedsstrategi. Regeringen støtter overordnet Kommissionens ambition om at skabe et mere vel-fungerende indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder. Regeringen mener, at det indre marked bør kendetegnes ved åbenhed over for innovative løsninger og konkurrence. Der skal således være fokus på at udvikle løsninger og forslag, som kan lette virksomhedernes administrative byrder. Endvidere skal det sikres, at europæiske virksomheder konkurrerer på lige vilkår.

Regeringen støtter Kommissionens målsætning om, at virksomheder skal have bedre vækstmuligheder på det indre marked. Regeringen arbejder særligt for en ambitiøs indsats for bedre regulering og regelforenklning for alle virksomheder i EU.

Adgang til finansiering er fortsat en udfordring for mange nystartede virksomheder og i særdeleshed vækstvirksomheder. Regeringen støtter generelt kapitalmarkedsunionen og det fornyede fokus på, at EU's forsknings- og Innovationsprogram, Horizon2020 og programmet for små og mellemstore virksomheder (COSME) også skal kunne facilitere business angels og venture kapital.

Regeringen vil tage stilling til de enkelte initiativer i takt med, at initiativerne fremsættes.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg